

гіпермедіа, мультимедіа; діагностиці та корекції отриманих результатів професійної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Крамаренко, Л. І. Система моніторингу якості професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів у Нікопольському педагогічному училищі [Текст] / Л. І. Крамаренко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль: ТНПУ, 2015. – № 2. – С. 137–141.
2. Харківська А. А. Моніторинг якості освіти у вищих навчальних закладах: світовий досвід / А. А. Харківська // Теорія і методика професійної освіти: електрон. наук. фах. вид. / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – 2016. – Вип. 9. – Режим доступу: <http://tmpe.profua.info/index.php/editions>

Лебідь О.В.

докторант,

*Дніпропетровський університет
імені Альфреда Нобеля*

ПРОБЛЕМА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ

Нові економічні реалії змушують дослідників і практиків нашої країни шукати адекватні форми, методи та інструменти ефективного управління системою освіти. Одним з перспективних напрямків в цій галузі є стратегічне управління, що стало основою стабільного розвитку і забезпечення стійкості освітньої системи в розвинених країнах протягом більш ніж двох десятиліть.

Орієнтація на забезпечення довгострокового успіху навчальних закладів різних рівнів освіти в мінливих умовах зовнішнього середовища обґрунтовує перехід до стратегічного управління як одного з найбільш перспективних управлінських нововведень в освіті. Досягнення високої якості освіти стає більш реалістичним через постановку головних цілей, детермінацію стратегій їхнього досягнення та стимулювання працівників на ефективне упровадження окреслених планів у щоденній роботі. Це визначає все більшу актуальність теорії стратегічного управління в освіті [2, с. 52].

Наразі в українській науці формується науковий напрям стратегічного управління в освіті, який слід визначати як галузь стратегічного управління організаціями.

Значний внесок у розробку проблем стратегічного управління системою освіти України і сучасним українським закладом освіти зробили Н. Галяндін (стратегічне управління людськими ресурсами у навчальному закладі), В. Гуменюк (стратегічні напрями діяльності керівників закладів освіти), Г. Дмитренко (цільове управління освітою), Т. Жорняк (стратегічні ініціативи в управлінні національною освітою), Н. Родіонов (стратегічне управління розвитком професійно-технічної освіти), Н. Рожанська (місія сучасної гуманітарної освіти), І. Семенець-Орлова (стратегічне управління освітніми змінами), І. Чернеляк (стратегічні проблеми системи вищої освіти України),

Л. Щоголева і В. Вознюк (стратегічне управління освітнім закладом як соціальною системою) та ін.

Проблема формування стратегії розвитку системи освіти в Україні в психолого-педагогічній літературі розкрита в дослідженнях О. Алейникової (стратегії інноваційного управління освітньою системою), А. Вороха та Є. Коваль (інноваційні стратегії дистанційної освіти), М. Кісіль (стратегія державної політики інформатизації вищої освіти), В. Коваленка (впровадження адаптаційних стратегій в управління сучасною освітою), С. Ніколаєнка (нова стратегія розвитку освіти), А. Солодкої (комунікативні стратегії у вищій освіті), М. Цюцюри (стратегія бюджетування проектів розвитку освіти), Н. Чепрасової, В. Романової (стратегія маркетингового управління конкурентоспроможністю навчального закладу) та ін.

Теоретичні та методологічні аспекти проблеми стратегічного управління вищим навчальним закладом висвітлено у працях українських дослідників П. Дудка (стратегічне управління вищим навчальним закладом на основі конкурентних переваг), М. Гладченка (адаптаційна модель стратегічного менеджменту вищої освіти), К. Колеснікова (стратегічне управління міжнародною діяльністю університету), В. Коцура (наукова, освітня та просвітницька місія університету), І. Немцевої (організаційна культура в системі стратегічного управління вищим навчальним закладом), С. Натрошвілі (економічний розвиток вищого навчального закладу в системі стратегічного управління), Пакуліна С. Л. (стратегічне планування розвитком вищої освіти України), О. Родіонов (стратегічне управління якістю вищої освіти), А. Роміна (роль держави в системі стратегічного управління вищим навчальним закладом), М. Семікіна (культуротвірна місія української вищої школи), С. Смерічевської (стратегічні напрями розвитку вищого навчального закладу), Б. Холода й О. Дашевської (стратегії розвитку вищого навчального закладу) та ін.

Важливим для нашого дослідження є аналіз проблеми стратегічного управління загальноосвітнім навчальним закладом, що розглядається у працях В. Мельник та В. Григораш (стратегічне планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу), Л. Калініної (роль стратегічного управління як наукової дисципліни при підготовці керівників шкіл), Б. Ренькас (стратегічна компетентність керівників загальноосвітніх навчальних закладів планування) та ін.

Резюмуючи вищезазначене можна стверджувати, що у своїх дослідженнях українські вчені приділяли більше уваги розкриттю проблеми впровадження стратегічного управління та його компонентів в системі вищої освіти. Це пов'язано з тим, що серед вищих навчальних закладів існує конкуренція на ринку освітніх послуг, що орієнтує їх на впровадження стратегічного управління, а саме, на розробку стратегій, які дозволяють їм ефективно функціонувати.

Водночас недостатньо висвітленими в психолого-педагогічній літературі залишаються питання, пов'язані зі стратегічним управлінням загальноосвітнім навчальним закладом.

Надзвичайно швидкі зміни освітнього середовища українських закладів освіти, пов'язані з розвитком конкуренції, інформаційних технологій і багатьма іншими факторами, що зумовлюють зростання важливості

стратегічного управління. Стратегічне управління дозволяє поглянути на заклад освіти як на єдине ціле, пояснити, чому деякі заклади розвиваються і процвітають, а інші відчувають труднощі.

Саме в цьому контексті важливим є врахування чинників, від взаємодії яких залежить застосування на практиці системи стратегічного управління закладами освіти, а саме: галузеву приналежність; профіль діяльності; характерні риси та особливості навчально-виховного процесу; рівень управління; рівень професійної компетентності педагогів і керівників; рівень кваліфікації педагогічних працівників [1].

Отже, стратегічне управління закладом освіти сьогодні розглядається українськими вченими як комплекс не тільки стратегічних управлінських рішень, що визначають довгостроковий розвиток закладу освіти, але і конкретних дій, які забезпечують швидке реагування загальноосвітнього навчального закладу на зміни зовнішнього середовища, які можуть викликати необхідність перегляду місії і цілей, а також вибору нового напрямку розвитку.

Список використаних джерел:

1. Мельник В. К. Технологія стратегічного планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу / В. К. Мельник // Теорія та методика управління освітою. – 2010. – № 3.
2. Семенець-Орлова І. А. Стратегічне управління як системний засіб управління освітніми змінами / І. А. Семенець-Орлова // Теорія та практика державного управління. – 2015. – Вип. 3(50). – С. 52–60.